

Koran

17 czerwca 2014

Słowo Koran pochodzi od arabskiego słowa *kur' an*, oznaczającego czytanie lub recytację. My, muzułmanie, uważamy Koran za Słowo Boże, od niego pochodzące, chronione przed ludzkimi modyfikacjami, potwierdzające wcześniejsze objawienia i aktualne aż do końca świata. Właśnie dlatego darzymy Koran ogromnym szacunkiem i przed każdym otwarciem dokonujemy ablucji, całujemy go wypowiadając słowa: „W imię Boga Miłosiernego i Litościwego”. Gdy czytamy Koran, rozpoczynamy jego recytację słowami „Szukam ucieczki u Boga, przed przeklętym Szatanem” a kończymy ją słowami „Słowa Boga Wspaniałego są prawdą”. Obchodzony przez nas Ramadan jest miesiącem, w którym został pierwszy raz objawiony Koran i dlatego właśnie jest on dla nas tak ważnym i radosnym świętem.

Koran leży u podstaw wiary muzułmańskiej, jest źródłem praw religijnych, zasad moralnych, relacji społecznych, zawiera szczegółowe informacje na temat zmartwychwstania i życia przyszłego, a także historie wcześniejszych Proroków, w tym biblijnych, oraz przypowieści.

Koran składa się ze stu czternastu rozdziałów zwanych surami, ułożonymi od najdłuższego do najkrótszego (z wyjątkiem pierwszej Sury – Otwierającej). Sura dzieli się na ajaty (wersety). Wszystkie Sura, z wyjątkiem Sury Skrucha, rozpoczynają się słowami „W imię Boga Miłosiernego, Litościwego”.

HISTORIA KORANU

Koran został objawiony stopniowo Prorokowi Muhammadowi (Pokój i boże błogosławieństwo z nim i jego bezgrzeszną rodziną) przez okres 23 lat, za pośrednictwem Anioła Gabriela (arab. Dżibrail). Prorok zapamiętywał swe objawienia i głosił je początkowo wśród swej rodziny i towarzyszy, a później wśród

członków innych plemion. Treść objawień była przekazywana słownie, a także, według przekazów, zapisywana na liściach palmy i łopatkach kości.

Koran był objawiony powoli, często przy określonych wydarzeniach, do których odwoływała się treść objawienia. Gdy nastąpiło objawienie, Prorok Muhammad (Pokój i Boże błogosławieństwo z nim i jego bezgrzeszną rodziną) kazał zapamiętywać dany werset lub rozdział jednocześnie kilku osobom, nazywanym Spisującymi Objawienie. Po śmierci Proroka, kilku towarzyszy (Ibn Abi Talib, Mu'adh ibn Dżabal, Abu Darda i Ubajj ibn Ka'b, zebrali fragmenty Koranu w formie kompletnej księgi – relacjonowane przez: as – Sujutiego z al – Itqan, a także z at – Tabaraniego i Ibn – Asakira). Zięć Proroka, Imam Ali, ułożył treść Koranu chronologicznie, jednak wersja ta została zniszczona na polecenie ówczesnego kalifa – Utmana. Do dziś zachowała się jedna wersja Koranu, w języku jego objawienia – arabskim, w której sury ułożone są od najdłuższej do najkrótszej, z wyjątkiem pierwszej Sur – Otwierającej. Dzięki wielkiemu przywiązaniu do pierwotnego języka Koranu, uniknął on losu wcześniejszych Pism Świętych i przetrwał do dziś w formie niezmienionej. Dziś dopuszcza się przekłady Koranu na inne języki, jednak ze względu na specyfikę języka arabskiego, są one jedynie interpretacją tłumacza i nie dorównują swym pięknem ani znaczeniem oryginałowi.

„I podobnie to (ten Koran) jest Księgą, którą zesłaliśmy; błogosławiona i dająca błogosławieństwo. Postępujcie zatem za nią i trzymajcie się z dala od nieposłuszeństwa wobec niej, aby wam okazano miłosierdzie (cnotliwego życia na tym świecie i wiecznej szczęśliwości w życiu przyszłym)“. (Sura: Trzody, aiat: 155)

„Ten Koran z pewnością prowadzi (we wszystkich rzeczach) do tego, co najbardziej sprawiedliwe i słuszne, a także przekazuje wiernym czyniącym dobre i prawe dzieła, dobre wieści, że dla nich przeznaczona jest nagroda wspaniała“ (Sura: Podróż Nocna, aiat: 9).

„Absolutnie wzniosły jest Bóg, Najwyższy Władca, Prawda ostateczna i Niewzruszona. Nie śpiesz się (o Wysłanniku) z (otrzymywaniem i zapamiętywaniem jakiegokolwiek Objawienia włączonego) do Koranu, dopóki nie został ci objawiony w pełni. Lecz mów: „Mój Panie, ubogacaj mnie w wiedzy“ (Sura: Ta Ha, ajat: 114).

„Z całą pewnością, to jest Koran (recytowany) – najszlachetniejszy – w Księdze dobrze strzeżonej“ (Sura: Mające nastąpić Zdarzenie, ajat: 77-78).

KORAN PO POLSKU

Pierwszy przekład Koranu na język polski powstał prawdopodobnie w drugiej połowie XVI wieku, a więc jako trzeci w Europie – po łacińskim i włoskim. Niestety, sam tłumacz pozostaje anonimowy, prawdopodobnie jednak kopistą tego dzieła był Bogdan Assanowicz, syn Szabana – imama z Łowczyc. Autorstwo kolejnego tłumaczenia, z XIX wieku, jest również niejasne. W historiografii utarł się pogląd, iż pierwszym tłumaczem Koranu na polski był Tatar z podlasia – Jan Murza Tarak Buczacki. Nowe badania podważają prawdziwość tego twierdzenia. Wiadomo, iż tekst Koranu zainteresował filomatów – Dionizego Chłewińskiego i Ignacego Domeykę, którzy zajmowali się nim po 1824 roku. Wątpliwości związane z autorstwem tłumaczenia Koranu przypisywanemu Buczackiemu pojawiają się przy porównaniu jego tekstu i przekładu filomackiego, gdyż są one do siebie niezwykle podobne. Nie ulega wątpliwości, że Koran z 1858 roku oparty był w swej zasadniczej części na przekładzie Chłewińskiego i Domeyki, którzy starali się opublikować swoją pracę w Wilnie. Niestety nie otrzymali oni na to zgody, a rękopis został przekazany Joachimowi Lelewelowi, który z kolei dał go Bernardowi Potockiemu. Dzięki staraniom tego ostatniego, część owego tłumaczenia ukazała się w Poznaniu w roku 1848. Pierwotnie sądzono, że autorem tłumaczenia był Józef Sobolewski, ponieważ tak wynikało z opisu bibliograficznego zamieszczonego przez Karola Estreichera. Do rąk Buczackich – Selima, a następnie Jana

Buczackiego, rękopis filomacki mógł trafić za pośrednictwem mułły nowogródzkiego – Sobolewskiego. Po dokonaniu drobnych poprawek redakcyjnych i notatek, Jan przekazał go do druku. Kolejnego tłumaczenia dokonał w 1986 roku Józef Bielański, który jest również autorem wielu traktatów filozoficznych i przekładów współczesnej literatury arabskiej. Najnowszy przekład Koranu, (przetłumaczonego z angielskiego przekładu Alego Ünal'a) został dokonany przez Jarosława Surdeła i wydany w roku 2011.

Autor: Pavel. K

Nadesłano do „Wolnych Mediów”

BIBLIOGRAFIA

1. Rafał Berger, „Islam w Polsce”.
2. Artur Konopacki, „Życie religijne Tatarów na ziemiach Wielkiego Księstwa Litewskiego w XVI – XIX wieku”.